

1. Nor hasi zuen kantuz lehenik? Eta gero?
2. Norek erabaki zuen mus-partida.
3. Partida hortan nor da ohartiena.

II Piarresen Igandea
Biharramusean 9

Axkora eta Martzel, Antton eta Jan Piarre, Piarres eta Mixel, oro lotuak ziren orai Jan Batitekin, eta pattanttunek tartean zintzurra leguntzen zitotela, aho-mihi guzietan hain luzaz izan den Irungo Partidaren persuak eman zituzten bururen buru:

Pilota partida bat, Irungo herrian,
Probintziarren eta Frantsesen artian;
Jaun aphez Baztangoa zen Frantsesekilan,
Gidari gobernador, kuratarekilan
Ethorria urrundik, molts onarekilan,
Bitoriaren bila, "Kaskoinarekilan".

Bertzerik ere eman zuten oraino, hala nola Xoriberriketaria, Nork erranen du, egun, Frantzia, edo Saratarra naizela orok badakite, bainan Piarres xutitu zen errancz:

"Biba zuek, muthikoak. Loria zaitak hola zuen entzutea. Haurkuntza⁹⁹ batzu bezala, solasik gabeko aire mutu batzuetan, *tilili* eta *tra la la* artzeko orde, eman ditiagu kanturik edereenak, egiazko eskualdun kantuak; bainan denbora bazioak, eta guk, gure mus-partida oinon egitekoa! Hots! Benita, kartak hunara, eta zalu zalua!

—Itsasuarra eta Mixel, Pette eta ni. "...

Eta mahain estalki bat berehala hantxet hedaturik, huna lau muslariak kartak eskuan.

—Pikatzak...

—Mus exku.

—Mus, lagunerat.

—Zer mus eta mus? Izituak? Hogoï libera joanen direlakotz lehen seietarik! Ez da musik: Biak inbido eta pareak ba!

—Hoa pulliki, Pette! Orai galduak, neke izanen dituk gero biltze-ko...

—Ago deskantsu, Piarres. Toki guti askiko ditek gaur sakelan, guri irabazi begi gorriaren eremaiteko"...

Espantu horiengatik, hordago guti zen lau jokolarien ezpainetan; inbido eta paso gehiago. Beren lagunak, xutiturik emanak ziren heien gibelean. Kantari zaharrek utzi zituzten berehala beren koplak eta inharak. Aldean zagozin, hek ere, gibelean eskuak, begiak muslarien jokoari josiak. Lau urhe keinuka ari ziren aldiz mahain gainean, eta lehen seietarik pirripitatu⁹⁹ beharrak, kito-doblerik gabe, aintzinetik hitzartu bezala!

Denbora bazioak = Le temps passe (lett. le temps d'ou)

Loria zaitak = Il me complait.

(autocontent)
-> je prends plaisir...

Zagozin = contraction de zagozten = zaudan.

III ADITZ IKASKUNTZA

31. Leguntzen zitoten. 32. Badakite
33. Eman ditiagu 34. Neke izanen dituk

31 UKAN. Conjugaison à double cpl. Indicatif
Imparfait. Hari = à lui

O.S. - C.I.

O.P. - C.I.S.

Nik nion = je le lui avais	Nizkion = je les lui avais
Zuk zinion = vs le lui aviez	Zinizkion = vs -s- aviez
Harek zion = il le lui avait	Zizkion = il -n- avait
Guk ginion = nous le lui avions	Guzizkion = ns -n- avions
Zuek zinoten = vous le lui aviez	Zuzizkion = vs -n- aviez
Heiek zitoten = ils le lui avaient	Zizkiten = ils -n- avaient

32. JAKIN - Indicatif. Présent

O.S.

O.P.

Nik dakit = je le sais	Dakit = je les sais
Hik dakik/n = tu le sais	Dakik/n =
Zuk dakizu = vs le savez	Dakizu =
Harek daki = {	Daki = { etc.
Guk dakigu = {	Dakigu = {
Zuek dakizue = {	Dakizue = {
Heiek dakite = etc	Dakite = ils les savent

UKAN - Conj. familière. Indicatif Présent

Nik diat (dinat) = j'ai	Diat (dinat) (1)
Hik duk/n = tu l'as	Dituk (ditun)
Harek dik (din) = il l'a	Ditik (ditin)
Guk diagu (dinagu) = {	Ditigu (ditinagu)
Zuek duzue = {	Dituzue =
Heiek die (dine) etc.	Ditie (ditine) etc.

O.S. O.P.
(1) je les ai -> etc.